

BARVE NACIONALNIH SIMBOLOV

Uvod

Slovenija se poleg svoje mladosti sooča s problemom neprepoznavnosti. Pri tem igrajo pomembno vlogo nacionalni simboli in barve, ki so v ta namen uporabljene. Študentje smo sprejeli izziv in se s temi problemi soočili ter rezultate predstavili v obliki plakatov, ki so predstavljeni v nadaljevanju. Vsebina je razdeljena na več sklopov. V prvem sklopu so predstavljeni trije barvni sistemi – Munsell, NCS in RAL DS, barvni prostor CIEL*a*b* in spektrofotometrične meritve, ki so bile izvedene na standardnih barvnih vzorcih, v drugem sklopu je predstavljen zgodovinski razvoj slovenskih nacionalnih simbolov, aktualna grb in zastava Republike Slovenije ter pomen barv na nacionalnih simbolih, v zadnjem tretjem sklopu pa so predstavljeni predlogi za nove nacionalne simbole.

Plakate smo ustvarili študentje Naravoslovnotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, pod mentorstvom Sabine Bračko in Klementine Možina. Zahvaljujemo se Marjeti Černič z Inštituta za celulozo in papir. Tadeju Jakopiču se zahvaljujemo za zgodovinsko interpretacijo nacionalnih simbolov. Zahvaljujemo pa se tudi Gorazdu Golobu ter Zdenki Lindič in Juretu Ahtiku za tehnično pomoč.

Introduction

Slovenia, besides being a young country, is also facing the problem of unrecognizability. Its national symbols and the colours used for the purpose of representing the country are an important part of this issue. A group of students has taken up the challenge to face these problems and exhibit their results in the form of posters which can be seen here. The posters are separated in three sections. The first one shows three colour systems – Munsell, NCS and RAL DS, the CIEL*a*b* colour space and spectrophotometric colour measurements of standard colour samples. The second section shows the historical development of the Slovenian national symbols, its current flag and coat of arms as well as the meaning of the colours used in these national symbols. In section three, proposals for new national symbols are displayed.

The posters were created by students of the Faculty of Natural Sciences and Engineering of the Ljubljana University, under the mentorship of Sabina Bračko and Klementina Možina. We would like to thank Marjeta Černič from the Pulp and Paper Institute and to Tadej Jakopič for the historical interpretation of the national symbols. Thanks to Gorazd Golob and also to Zdenka Lindič and Jure Ahtik for technical assistance.

Avtorji plakatov / Posters were made by:

- Mojca Friškovec
- Saša Jančar
- Andreja Jelen
- Martin Lah
- Blaž Rat
- Iva Renčelj
- Maša Žveglič

CIEL*a*b* BARVNI PROSTOR & RAL DESIGN SYSTEM

CIEL*a*b*

Leta 1976 je Mednarodna komisija za razsvetljavo CIE (Commission Internationale de l'Éclairage) določila standardne vrednosti za merjenje barv, ki se uporabljajo po celem svetu. Vrednosti, ki jih uporablja CIE so L*, a* and b* in barvni prostor se imenuje CIEL*a*b*.

CIEL*a*b* barvni prostor je nastal s transformacijo barvnih vrednosti X, Y in Z v tri nove referenčne vrednosti L*, a* in b*.

Rezultat je enoten barvni prostor, ki temelji na psiholoških osnovnih barvah - rdeči, zeleni, modri in rumeni, ki jih je prvi opisal Ewald Hering v Teoriji nasprotnih barv in za katere sedaj vemo, da se prenesejo naravnost v možgane.

CIEL*a*b* enačbe

$$L^* = 116 f(Y/Y_0) - 16$$

$$a^* = 500 [f(X/X_0) - f(Y/Y_0)]$$

$$b^* = 200 [f(Y/Y_0) - f(Z/Z_0)]$$

če je $X/X_0 > 0,008856$, velja: $f(X/X_0) = (X/X_0)^{1/3}$

če je $X/X_0 \leq 0,008856$, velja: $f(X/X_0) = 7,787(X/X_0) + 16/116$

če je $Y/Y_0 > 0,008856$, velja: $f(Y/Y_0) = (Y/Y_0)^{1/3}$

če je $Y/Y_0 \leq 0,008856$, velja: $f(Y/Y_0) = 7,787(Y/Y_0) + 16/116$

če je $Z/Z_0 > 0,008856$, velja: $f(Z/Z_0) = (Z/Z_0)^{1/3}$

če je $Z/Z_0 \leq 0,008856$, velja: $f(Z/Z_0) = 7,787(Z/Z_0) + 16/116$

L* predstavlja razliko med svetlobo in temo.

$$L^* = 0 \dots \text{idealna črna površina (saje)} \quad L^* = 100 \dots \text{idealna bela površina (BaSO}_4\text{)}$$

a* predstavlja rdeče-zelene lastnosti barve.

$$a^* > 0 \dots \text{barva vsebuje več rdeče} \quad a^* < 0 \dots \text{barva vsebuje več zelene}$$

b* predstavlja rumeno-modre lastnosti barve.

$$b^* > 0 \dots \text{barva vsebuje več rumene} \quad b^* < 0 \dots \text{barva vsebuje več modre}$$

CIEL*C*_{ab} h_{ab} enačbe

Kartezične CIEL*a*b* koordinate L*, a* in b* lahko pretvorimo v polarne koordinate L*, C*_{ab} in h_{ab} (svetlost, nasičenost in kot barvnega tona).

Kroma predstavlja delež čiste barvne komponente v opazovani barvi. Intenzivnost barve narašča iz centra z oddaljevanjem od akromatične osi in je največja na zunanjem robu. Vrednost krome na svetlostni osi L* je nič.

$$C_{ab}^* = \sqrt{a^{*2} + b^{*2}}$$

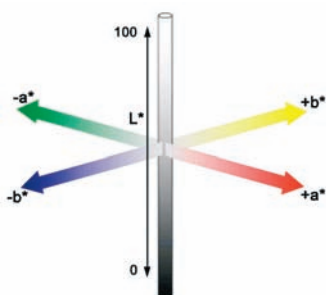
Barvni ton je najočitnejša karakteristika barve. opiše kot barvnega tona v barvnem krogu.

$$h_{ab} = \arctan(b^*/a^*) \quad 0^\circ < h < 360^\circ$$

CIEL*a*b* enačba za izračun barvnih razlik

Spremljivke L*, a* in b* so predstavljene kot ΔL*, Δa* in Δb*. ΔE* predstavlja velikost barvne razlike, ne določa pa smeri barvne razlike.

$$\Delta E_{ab}^* = \sqrt{\Delta L^{*2} + \Delta a^{*2} + \Delta b^{*2}}$$

Slika 1: CIEL*a*b* barvni prostor

RAL Design System

RAL Design System je vizualno enoten barvni sistem, ki temelji na zakonitostih CIEL*a*b* barvnega prostora (na polarnih koordinatah L*, C*_{ab} in h_{ab}). Javnosti je bil predstavljen leta 1993. Vsebuje 1688 barvnih odtenkov, ki so zbrani v barvnih vzorčnikih ali barvnih atlasih.

Zgradba RAL DS barvnega sistema

Barve v RAL DS barvnem sistemu so urejene sistematično glede na barvni ton, svetlost in kromo. Slika 2 prikazuje barvno telo barvnega sistema RAL DS.

Slika 2: Prerez barvnega telesa sistema RAL DS

Barvni ton

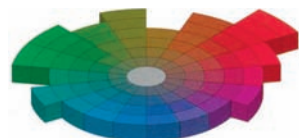
Barvni oz. pestri toni so razporejeni v krogu in si sledijo kot spektralne barve. Oznaka barve je določena s kotom. Rdeča se nahaja pod kotom 0° (360°), rumena pod kotom 90°, zelena pod kotom 180° in modra pod kotom 270° (slika 3).

Slika 3: Razporeditev barvnih tonov

Nasičenost in svetlost

Različne vrednosti svetlosti, ki so možne za posamezen barvni ton, so prikazane v različnih nivojih. Slika 4 prikazuje enega izmed nivojev. Akromatična os (slika 2) leži v središču barvnega telesa in predstavlja vrednost svetlosti. Akromatična os ima na dnu vrednost 0, kar označuje črno barvo, sledijo stopnje nepestrih sivih barv. Največja svetlost je označena s 100 in pomeni belo barvo.

Slika 4: Eden od nivojev svetlosti za posamezne barvne tone

Oznaka barve

Oznaka barve (npr.: RAL 010 40 25) opiše lego v CIEL*a*b* barvnem prostoru. Prvi del opiše kot barvnega tona, drugi del svetlost in tretji del nasičenost barve.

Literatura

- [1] RAL [online]. The RAL DESIGN System, 2006 [citirano 22. 4. 2006]. Dostopno na [www: <http://www.ral.de/farben/en/farbvorlagen/index.html?content1.shtml>](http://www.ral.de/farben/en/farbvorlagen/index.html?content1.shtml).
- [2] RAL Digital [online]. The RAL DESIGN System [citirano 22. 4. 2006]. Dostopno na [www: <http://www.dtpstudio.de/raldigital30/english/ral-designsystem_e.htm>](http://www.dtpstudio.de/raldigital30/english/ral-designsystem_e.htm).
- [3] Color Center [online]. CIELAB Method, 2006 [citirano 22. 4. 2006]. Dostopno na [www: <http://www.specialchem4coatings.com/tc/color/index.aspx?id=cielab>](http://www.specialchem4coatings.com/tc/color/index.aspx?id=cielab).
- [4] Virtual Colour Museum [online]. CIE-1931 System [citirano 22. 4. 2006]. Dostopno na [www: <http://www.colorsystm.com/>](http://www.colorsystm.com/).

MUNSELLOV BARVNI SISTEM IN NATURAL COLOUR SYSTEM (NCS)

Munsellov barvni sistem

Munsellov barvni sistem je nastal na podlagi sistema, ki ga je leta 1905 razvil ameriški slikar A. H. Munsell. Skozi čas je sistem doživel veliko posodobitev, ki so vključevale vedno bolj številne barvne vzorce in upoštevale različne površinske lastnosti vzorcev, zato danes sistem vsebuje zbirko barvnih vzorcev na sijajnem, na mat in na skoraj naravnem papirju. Primerjava barvnih vzorcev naj bi bila izvršena pri dnevni svetlobi. Znotraj sistema je vsaka barva definirana s tremi koordinatami, in sicer s Hue (H), Value (V) in Chroma (C), zapis splošne oznake pa je H V/C. Te koordinate za opis barve pomenijo naslednje:

- **Hue:** barvni oziroma pestri ton,
- **Value:** svetlost barve in
- **Chroma:** kroma oziroma čistost barve.

Barvni ton

Barvni ton predstavlja razliko med barvami in je definiran na osnovi lege v barvnem krogu. Rdeča, rumena, zelena, modra in škrlatna so glavne barve oziroma toni barve, rumeno-rdeča, zeleno-rumena, modro-zelena, škrlatno-modra in rdeče-škrlatna pa so vmesni toni barve. Teh deset barvnih tonov je v krogu razporejenih po načelu enakih barvnih razmikov in vsak barvni ton se deli še na deset delov, kar skupaj znaša sto barvnih tonov. Munsellov barvni krog prikazuje slika 1.

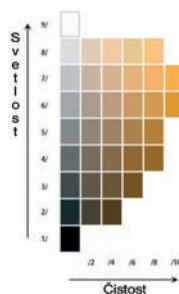
Slika 1: Munsellov barvni krog

Svetlost

Vrednost označuje stopnjo svetlosti določene barve v primerjavi s sivo lestvico, ki obsega vrednost od absolutne črne do absolutne bele. Vrednost 0 pomeni absolutno črno, 10 pa absolutno belo. Vrednost 5 pomeni sivo ali pa vse barve s svetlostjo med črnim in belim. Munsellov sistem je definiran tako, da so zaznave razmikov sosednjih stopenj enake. Na primer: zaznava razlike med stopnjami 4 in 5 mora biti enaka zaznavi razlike med stopnjama 8 in 9. Skala svetlosti je prikazana na sliki 2.

Čistost (kroma)

Čistost definira odmik določenega pestrega tona od nevtralnega sive. Ko »moč« barvnega tona narašča, narašča tudi vrednost za čistost. Na sliki 2 je prikazan primer, kjer vrednost za čistost narašča od leve proti desni, začne se pri 0 in nima določene zgornje meje. Na primer: vrednost za čistost odbojnih materialov je 20, s fluorescentnimi materiali pa lahko dosežemo tudi do 30 enot.

Slika 2: Spremembe svetlosti in čistosti v Munsellovem sistemu

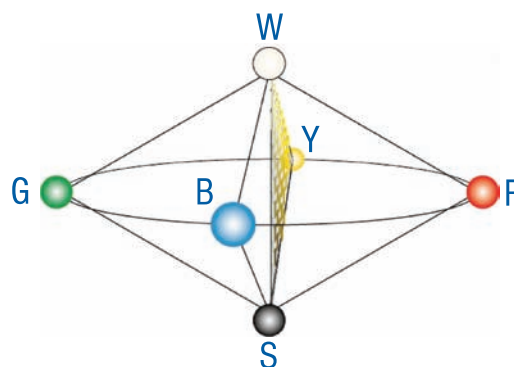
NCS - Natural Colour System

NCS sistem je predstavljen s šestimi osnovnimi barvami, katere ljudje zaznajo kot čiste barve. Za primer, osnovna rdeča barva je samo rdeča in ne rdeča z malo rumene ali rdečkasto-modre barve. Teh šest osnovnih barv predstavlja osnovo za percepcijo barve v naših možganih.

Štiri osnovne kromatične barve so rumena (Y), rdeča (R), modra (B) in zelena (G), dve nekromatični osnovni barvi pa sta bela (W) in črna (S). Vse ostale barve so lahko opisane na osnovi stopnje podobnosti z osnovnimi barvami. Te podobnosti so osnovne lastnosti barv (vsebnost rumene, rdeče, modre, zelene, bele in črne).

NCS barvni prostor

Vse površinsko predstaviteljive barve so lahko prikazane v tridimenzionalnem modelu imenovanem NCS barvni prostor.

Slika 3: NCS barvni prostor

NCS barvni trikotnik

NCS barvni trikotnik predstavlja navpični prerez barvnega prostora za različne barvne odtenke (slika 3). Osnova za barvni trikotnik je siva skala od bele (W) do črne (S) barve, vrh trikotnika pa pomeni maksimalno čistost barve (C). V barvnem trikotniku lahko najdemo barvni odtenek določene barve, ki prikazuje vizualno vrednost beline, črnine in nasičenosti.

NCS barvni krog

NCS barvni krog predstavlja vodoravni prerez skozi sredino barvnega telesa. Na obodu so z velikimi črkami Y, R, B, G označene osnovne barve: rumena, rdeča, modra in zelena (slika 3). Vsak kvadrant med dvema osnovnima barvama je razdeljen na 100 enakih delov, kjer je vsak 10. del prikazan v NCS barvnem krogu. Barvni odtenek določene barve, ki jo najdemo v NCS barvnem krogu, nam na primer opisuje, ali je barva rumena ali rumenkasto rdeča.

Označevanje barv v NCS

Če vzamemo za primer NCS oznake 1050-Y90R, nam 1050 opiše lego v barvnem trikotniku. Prvi sklop števil predstavlja delež črne barve, S, (10 %), drugi sklop števil pa delež čiste barve, C, (50 %). Delež bele barve sicer ni prikazan, vendar je podan kot 40% ostanek (100 - 10 - 50 = 40). Oznaka Y90R opiše barvni ton oziroma lego v barvnem krogu. Y90R predstavlja barvo, ki vsebuje 90 % rdeče barve in 10 % rumene barve.

Kratka S pred NCS označevanjem (S 1050-Y90R) pomeni, da je NCS standardiziran in sta ga odobrila Scandinavian Colour Institute in NCS Quality Center ter tudi pomeni, da sledi NCS Quality Management sistemu.

Literatura

- [1] JELER, S. Barvni sistemi. V *Interdisciplinarnost barve*, 1. del v znanosti. Uredila S. Jeler in M. Kumar, Maribor : DKS, 2001, str. 163-196.
- [2] *The NCS System*, [online]. Natural Color System, 2004. Obnovljeno 2005 [citirano 17. 12. 2005]. Dostopno na svetovnem spletu: <<http://www.ncscolour.com/webbizz/mainPage/main.asp>>.
- [3] *The Munsell Color System*, [online]. D|MA User Homepages, 2003. Obnovljeno 2003 [citirano 18. 12. 2005]. Dostopno na svetovnem spletu: <<http://users.design.ucla.edu/~fwinkler/21/munsell.html>>.

MERITVE BARV

Uvod

Pri tisku barv slovenske zastave, tako na tekstil kot papir, moramo biti pozorni na pravilno upodabljanje barv, da ne pride do neskladnosti s standardom. Tiskarji imajo na voljo kot predlogjo različne barvne kataloge, zato smo se odločili, da poskusimo barve slovenske zastave opisati s pomočjo različnih barvnih katalogov: The New Munsell Student Color Set, NCS Selection Hue in Pantone Matching System.

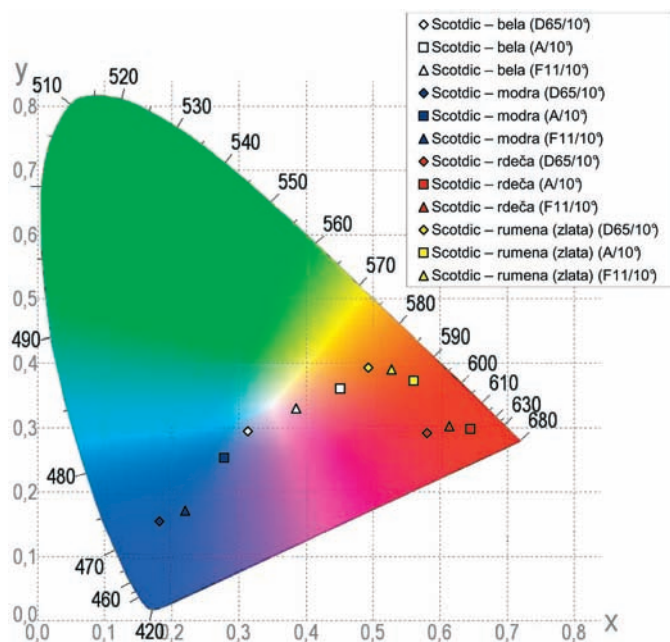
S spektrofotometrom smo izmerili štiri tekstilne poliesterne barvne vzorce barvnega atlasa Scotdic Code 777, ki predstavlja standard, na osnovi katerega so definirane barve naše zastave. S pomočjo standardnih tekstilnih vzorcev smo v barvnih katalogih poiskali čim boljši približek barvnih odtenkov. Kataloga The New Munsell Student Color Set in NCS Selection Hue nista vsebovala primerljivih vzorcev, ker sta v okrnjeni različici, zato tudi nismo podali rezultatov.

Meritve Scotdic vzorcev z različnimi spektrofotometri

Barvo standardnih tekstilnih poliesterne vzorcev barvnega atlasa Scotdic Code 777, s katerimi so definirane barve slovenske zastave, smo izmerili s spektrofotometrom SF 600 Datacolor, ki se uporablja za merjenje tekstilnih vzorcev. Meritve smo izvedli pri svetlobah D65, A in F11, merski geometriji D/0, pri velikosti merilne odprtine 6,6 mm (medium). Vsak vzorec smo izmerili petkrat. Rezultati so podani v preglednici 1 in CIE x,y diagramu (slika 1).

Preglednica 1: Meritve Scotdic vzorcev s spektrofotometrom SF 600 (Datacolor)

	L*	a*	b*	C*	h [°]	X	Y	Z	x	y
Scotdic PN95 – bela										
D65/10°	94,23	-0,08	0,42	0,43	100,91	81,31	85,80	91,48	0,3144	0,3318
A/10°	94,25	0,10	0,38	0,39	75,35	95,48	85,85	30,04	0,4517	0,4062
F11/10°	94,23	0,03	0,43	0,43	85,48	89,13	85,80	55,91	0,3861	0,3717
Scotdic P722509 – modra										
D65/10°	29,81	6,83	-40,14	40,71	279,66	6,47	6,16	22,68	0,1832	0,1745
A/10°	25,76	-7,49	-45,41	46,03	260,63	4,57	4,67	7,12	0,2791	0,2853
F11/10°	25,89	5,97	-48,05	48,42	277,09	5,39	4,71	14,27	0,2213	0,1932
Scotdic P074014 – rdeča										
D65/10°	41,68	57,37	36,13	67,80	32,20	21,73	12,30	3,41	0,5805	0,3285
A/10°	50,36	57,13	51,92	77,20	42,26	35,93	18,72	1,07	0,6448	0,3359
F11/10°	46,29	54,10	44,20	69,86	39,25	27,89	15,48	2,07	0,6137	0,3407
Scotdic P197512 – rumena (zlata)										
D65/10°	72,38	21,03	74,44	77,35	74,22	49,26	44,22	6,35	0,4934	0,4430
A/10°	77,74	25,50	79,40	83,39	72,20	70,47	52,77	2,45	0,5607	0,4199
F11/10°	75,51	19,50	81,54	83,84	76,55	58,94	49,10	3,63	0,5278	0,4397

Slika 1: CIE x,y diagram s Scotdic vzorci (bela, modra, rdeča in rumena [zlata])

Barvo Scotdic tekstilnih standardiziranih barvnih vzorcev smo izmerili tudi s spektrofotometrom Digital Swatchbook (X-RiteColor), ki je namenjen merjenju papirnih vzorcev. Meritve smo izvedli pri pogojih D65/10° in D50/2° na črni podlagi. Rezultati meritev so podani v preglednici 2.

Preglednica 2: Meritve Scotdic vzorcev s spektrofotometrom Digital Swatchbook (X-RiteColor)

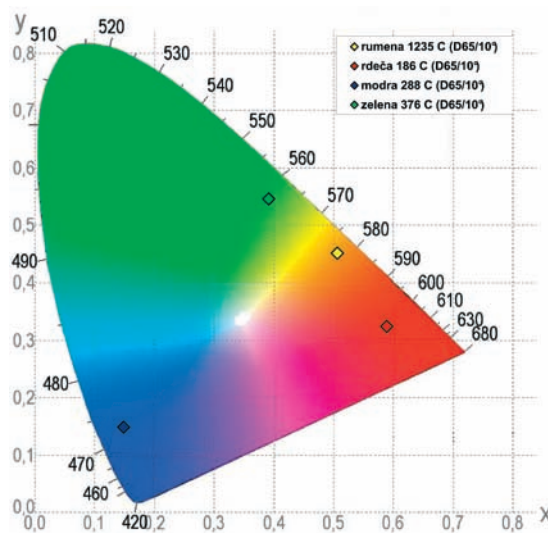
	L*	a*	b*	C*	h [°]	X	Y	Z	x	y
Scotdic PN95 – bela										
D65/10°	71,38	20,93	75,65	78,43	74,60	47,67	42,77	5,67	0,4959	0,4450
D50/2°	74,08	21,45	76,51	79,43	74,37	53,05	46,83	5,05	0,5055	0,4464
Scotdic P722509 – modra										
D65/10°	28,72	7,54	-39,82	40,56	280,78	6,09	5,72	21,44	0,1831	0,1720
D50/2°	25,75	8,62	-43,32	44,23	281,30	5,17	4,66	15,83	0,2016	0,1816
Scotdic P074014 – rdeča										
D65/10°	92,41	-0,13	0,95	0,97	99,19	77,31	81,62	86,26	0,3153	0,3329
D50/2°	92,54	-0,08	0,83	0,82	94,59	78,96	81,93	66,72	0,3469	0,3600
Scotdic P197512 – rumena (zlata)										
D65/10°	41,03	57,18	37,43	68,57	33,31	21,14	11,91	3,02	0,5866	0,3299
D50/2°	43,78	63,80	43,26	77,35	34,28	25,62	13,66	2,17	0,6178	0,3297

Primerjava Scotdic vzorcev z barvnim katalogom Pantone Matching System

Na osnovi tekstilnih Scotdic barvnih vzorcev smo izbrali barvne vzorce iz barvnega kataloga Pantone Matching System in jih izmerili s spektrofotometrom Digital Swatchbook (X-RiteColor). Meritve smo izvedli pri pogojih D65/10° in D50/2° na črni podlagi. Rezultati so podani v preglednici 3 in predstavljeni v CIE x,y barvnem diagramu (slika 2). Podali smo tudi meritve za Pantone zeleno barvo, ki je podana kot predlog za zamenjavo rdeče barve na novi zastavi (glej plakat Predlogi za nove nacionalne simbole).

Preglednica 3: Meritve vzorcev Pantone s spektrofotometrom Digital Swatchbook (X-RiteColor)

	L*	a*	b*	C*	h [°]	X	Y	Z	x	y
288 C modra										
D65/10°	19,91	3,12	-41,90	42,20	274,39	2,98	2,95	15,05	0,1420	0,1409
D50/2°	15,41	8,89	-49,39	50,27	280,30	2,32	1,98	11,46	0,1471	0,1260
186 C rdeča										
D65/10°	41,96	61,46	34,23	70,55	28,96	22,62	12,26	3,71	0,5862	0,3177
D50/2°	44,58	66,72	40,98	78,27	31,54	27,15	14,22	2,64	0,6169	0,3232
1235 C rumena										
D65/10°	75,53	24,00	81,88	85,80	73,92	55,68	49,27	5,77	0,5028	0,4450
D50/2°	78,53	24,21	83,60	87,04	73,86	62,03	54,11	5,16	0,5114	0,4461
376 C zelena										
D65/10°	68,06	-32,40	72,93	79,19	114,02	27,39	38,18	5,12	0,3871	0,5403
D50/2°	69,43	-38,04	69,59	79,02	118,70	27,87	40,05	4,91	0,3827	0,5498

Slika 2: CIE x,y diagram z vzorci Pantone (modra, rdeča, rumena in zelena)

POMENI BARV NA DRŽAVNIH ZASTAVAH SVETA

Zastave

Zastava je enobarvni oz. večbarvni simbol države, dežele naroda, lahko pa tudi mesta ali organizacije. Sprva je bila namenjena oddajanju optičnih znakov, pozneje so jo uporabljali v vojaških enotah in v pomorstvu, sčasoma je postala simbol državne suverenosti in ljudstev.

Kot že barve same, se med seboj razlikujejo tudi vzgibi, načini in ostali pomembni dejavniki, ki so vplivali na izbor barv za državno zastavo določene dežele. Nekatere zastave namreč nosijo barve, ki so že nastopale v kakšni predhodni zastavi tistega naroda in tako ponosno pripovedujejo o svojem izvoru. Nekatere zastave so kopije barv političnih strank, druge zaznamujejo določeno veroizpoved. Najdemo pa tudi dosti takšnih, katerih pomen dajejo le kombinacije določenih barv in posamezna barva sama po sebi ne nosi važnejšega sporočila. Po heraldičnem pravilu pa so barve zastave enake tistim, ki so zastopane v državnem grbu.

Govorica barv

Ne moremo reči, da ima vsaka barva svoj pomen, saj jih ima na tisoče in tudi različne barve lahko imajo isti pomen. Kaj pod neko barvo razumemo, nam je pokazala narava (rumena = sonce, svetloba) ali pa smo jim sami dali takšen pomen (rdeča = komunizem). Veliko je odvisno od okolja, kjer živimo, od vzgoje in kulture. Vsaka kultura si namreč malce po svoje razlaga pomene barv, vendar imajo le-te na vse ljudi približno enak učinek (aktiven ali pasiven), saj nas spominjajo na dogajanje v naravi (svetlo rjava = odpadlo listje, počitek) in hkrati opominjajo, da smo del nje.

Barve po svetu

Pri pregledu barv na državnih zastavah po različnih kontinentih sveta ne moremo zanikati dejstva, da imajo nekatere barve zelo podoben pomen na vseh zastavah, druge pa čisto različne. Barva z najširšim razponom pomenov je zelena, z najožjim pa njena komplementarna barva – rdeča. Mnogo držav jo je, kot znamenje prelite krvi za svobodo, dodalo po osamosvojitvi k ostalim barvam zastave.

V nadaljevanju so v tabelah predstavljeni pomeni določene barve na državnih zastavah po posameznih kontinentih. Pomeni, ki so preko iste barve zastopani največkrat, so v tabelah poudarjeni. Vse države pomena vsake barve posebej nimajo definirane, zato tudi pregled ne more zajeti celotne slike kontinenta.

EVROPA

	domoljubje, kri ranjenega vodje, moč, odločnost za obrambo svobode, ognjeniki, pogum, revolucija, socializem
	protestantsko ljudstvo
	rešitev iz stisk, žitna polja, žito
	gozdovi, katoliško ljudstvo, Napoleonova najljubša barva, obnovljeno upanje, portugalski raziskovalec, upanje
	ocean, jezera, Moravska, morja, morje, nebo , tisočera jezera, zvestoba
	led in sneg, boj za svobodo, čistost boja za neodvisnost, rjuha v katero so zavili ranjenega vodjo, sneg , sneg na hribu in oblaki nad njim, vrlina, zvestoba, zveza katolikov in protetantov, želja po miru
	pretaklo zatiranje, prst

SEVERNA IN SREDNJA AMERIKA

	konservativci, ljudstvo, osvobodilni boj, žrtve državljanov
	sončni sij , otoške peščine, prvotni prebivalci, sončno podnebje, zlate peščine
	bujno rastje, dežela, rodovitna dežela
	liberalci, morje , nebo
	čista voda, mir v državi, morje, upanje, zasnežen sever
	afriške korenine, afriški rod prebivalcev, moč ljudstva, rodovitna prst, spomin na stiske

JUŽNA AMERIKA

	dinamizem ljudstva, Inki, junaštvo, pogum , prelita kri, vnema za reforme
	rudno bogastvo , svetla prihodnost
	deževni gozdovi, rodovitnost, širni gozdovi in polja
	jasno nebo, nebo, neodvisnost
	nebo ob neodvisnosti, pravica in svoboda, sneg

AFRIKA

	boj za neodvisnost , enotnost, enotnost, kri človeštva, moč, neodvisnost, pot napredka, potomci preroka Mohameda, prelita kri , revolucija, savana, socializem, svoboda, žrtve ljudstva
	bakrova ruda, bratstvo, savana, savane, sonce
	blaginja, ljubezen, mir, puščave, rudno bogastvo , sonce , sončna svetloba, svetla prihodnost, zemeljsko bogastvo
	bujno rastje, dežela , dežela in ljudstvo, gozdovi , islam , kmetijska zemljišča , kmetijsko bogastvo, kmetijstvo, naravni gospodarski viri, nekdanja kmečka palst, obilje, obilno naravno bogastvo, poljedelstvo, rastje, razcvet, upanje
	Isi, morje , naravno pristanišče, nebo, ocean , pomen vode in dežja, reka, voda, vodovje, življenje
	čistost , mir , mir in enotnost, optimizem, pravičnost, reka, reke, želja po miru
	afriška celina, dediščina, ljudstvo, novi voditelji, prebivalstvo

AZIJA

	blaginja, evropski vpliv, Hani, Kitajci, komunistična revolucija , komunizem, prelita kri za neodvisnost , napredek, narodni junak Manasa, pogum , revolucija, rododendron, samozrtvovanje, sonce, sovražnikova kri, telo, vesoljno bratstvo in enakost, življenska kri, življenska moč ljudi
	budizem, hinduisti, pogum, samostani drukpe, sreča trdega dela žrtvovanje
	brunejski sultan, kraljeva oblast, sonce
	blaginja, dežela, drevesa, gore, islam , mir, Mohamedova najljubša barva, muslimani, narava, plemenitost, poljedelstvo, rodovitnost , vera
	bogastvo, domoljubje, mir , monarhija, Mongoli, nebo , prijateljstvo, suverenost, turški narodi, upanje, voda
	bombaž, čistost , čistost budistične vere, duša, enotnost, mir , nevtralnost, omanski imam, plemenitost, poštenost, resnica, ščip, upanje na lepšo prihodnost, vrlina, zvestoba
	naftno bogastvo, sovražnikov poraz, tragična preteklost, zmage islama

AVSTRALIJA IN OCEANIJA

	kri, kri, ki jo je Jezus prellil na križu, pogum
	ekvator, sončni sij, ščip
	bogastvo otočja, kopno
	nebo, ocean , samostojnost, svoboda
	ocean, čistost

Reference

- [1] *Zastave sveta*. Ljubljana: Slovenska knjiga, 1999.
- [2] OTOREPEC, B. *Zastava. Enciklopedija Slovenije: 15. zvezek*. Ljubljana: Mladinska knjiga Založba, 2001, str. 76–77.
- [3] CHEVALIER, J., GHEERBRANT, A. *Slovar simbolov miti, sanje, liki, običaji, barve, številca*. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga, 1993.

IZBOR BARV ZA SLOVENSKO ZASTAVO

Izbor barv za Slovensko zastavo 1

Slika 1: Grb pred 1463

Slika 2: Grb Vojvodine Kranjske

Vojvodina Kranjska je še pred nekaj stoletji imela belo-modro zastavo (slika 3). Ti dve barvi sta po heraldičnem pravilu izhajali iz barv, ki so zastopane tudi v grbu kranjske vojvodine. Deželni grb vojvodine Kranjske je imel v srebrnem oz. belem polju modrega orla, sredi 13. stoletja pa so mu zaradi ločevanja od drugih grbov z orli dodali čez prsi rdečo-belo šahirano zaponko (slika 1). Leta 1463 je cesar Friderik III. nagradil v bojih pogumne Kranjce in jim grb pozlatil (slika 2). Posledično se je spremenila tudi deželna zastava, ki je bila odslej rumeno-modra (slika 4).

Slika 3: Zastava pred 1463

Slika 4: Zastava po 1463

Takšno zastavo so ob osamosvojitvi nekateri predlagali za novo slovensko državno zastavo, ker je imela zgodovinsko osnovo. Zaradi pomanjkanja izvirnosti in prevelike razširjenosti takšne barvne kombinacije med zastavami le-ta ni bila sprejeta. Rumeno-modro zastavo je imela Kranjska do približno leta 1800 – vse do francoske zasedbe naših dežel. Dvobarvna zastava je po francoski revoluciji dobila še dodatno rdečo barvo (slika 5). Leta 1836 je prišlo v Avstriji do državnih in administrativnih sprememb. Takrat so Kranjskemu orlu iz grba odvzeli zlato barvo in zato naj bi se spremenila tudi kranjska zastava. Rumeno barvo bi glede na spremenjeni grb morala nadomestiti bela barva, vendar je po odločnem nasprotovanju deželnih stanov zastava ostala enaka.

Slovenska tribarvnica se je verjetno pojavila šele v revolucionarnem letu 1848, ko je bila na višku panslavistična ideologija (slika 6).

Slika 5: Zastava po 1800

Slika 6: Zastava po 1848

Slovenci pred tem letom niso imeli narodne zastave, ker je bilo slovensko narodno ozemlje razdeljeno na več dežel in vsaka je imela svoj grb.

Marca 1848 je prišla kranjska delegacija s tako zastavo na Dunaj; tudi slovenski študentje na Dunaju in Gradcu so jo prevzeli kot slovensko narodno zastavo, simbol boja za Zedinjeno Slovenijo. Jože Apih razlaga ta pojav v svoji knjigi o Slovencih z besedami: »Nobena oblast sicer še ni zaznamovala slovenskih barv, a te so se kar same. Barve kronovine Kranjske, bela-modra-rdeča; postale so slovenske barve, ki so podpihovale boj zoper nemško in laško tribarvnico.« Na Dunaju in v Gradcu je bila izbrana slovenska narodna zastava, njene barve in njihova razvrstitev, torej iz žarišč slovenske narodne pomladi leta 1848 v času »narodnega preporoda«. Deželni stanovi so še vedno hoteli obdržati rumeno-modro-rdečo zastavo, ker se niso želeli sprijazniti z dejstvom, da je Dunaj brez razlage kranjskemu grbu odvzel zlato barvo. V nasprotju z njimi pa vse to ni prav nič motilo slovenskih rodoljubov, saj so želeli imeti belo-modro-rdečo zastavo. Ko je nemštvo sprejelo – po nemški mladini vpeljano – vsenemško tribarvnico, je slovenska mladina takoj izbrala slovensko tribarvnico. Toda stanovi, kot postavno pravni organ dežele, so hoteli uveljaviti stare barve, prav iste pa so terjali tudi Nemci, zato so se obrnili na notranje ministrstvo. Kmalu je prispel odgovor z Dunaja, da veljajo za Kranjsko barve, kakor jih je leta 1836 določil cesar Ferdinand I: bela-modra-rdeča. Še isti dan (3. oktobra 1848), ko je uradni list dežele prinesel razsodbo vlade, je bila zvečer baklada in serenada; udeležili so se je narodni stražniki in akademiki, noseč slovensko zastavo. Slovenci od tega trenutka dalje niso imeli samo zastave dežele Kranjske, ampak so le-to oklicali tudi za vseslovensko oz. nacionalno zastavo.

Ob nastanku Republike Slovenije 1990 je bila za državno zastavo najprej sprejeta slovenska narodna zastava kot dotedanji edini skupni zgodovinski simbol vseh Slovencev. Za lažje razločevanje podobnih državnih zastav ji je bil junija 1991 v zgornjem levem vogalu dodan še novi grb RS (v modrem polju bel lik Triglava z modrima valovitima črtama, nad njim pa tri zlate šestokrake zvezde iz grba Celjskih grofov), ki je bil sprejet prav takrat.

Izbor barv za Slovensko zastavo 2

Obstaja pa še ena razlaga, od kod izvirajo barve naše zastave, ki jo Slovenci, vsaj tisti, ki so pisali o zastavah, javnosti niso hoteli predstaviti. Trdijo namreč, da so to teorijo podtaknili narodni nasprotniki. Slovenska zastava naj bi bila povzeta po ruski pomorsko-trgovski zastavi. Da ne bi ostalo le pri ugibanju, je to možnost šel raziskovat zgodovinar slovenskega pomorstva dr. Miroslav Pahor. Prišel je do ugotovitev, da se je med leti 1812 in 1918 zvrstilo na morju okoli 160 admiralov. Med njimi jih je bila dobra tretjina s slovenskega ozemlja. Poleg admiralov je naštel še 35.000 slovenskih mornarjev in 10.000 slovenskih častnikov in podčastnikov. Vsi ti admirali in mornarji bi bili slepi, če ne bi vsaj enkrat na morju videli tudi ruske ladje – z rusko pomorsko zastavo.

Panslovanske barve

Zastavo republike Slovenije sestavljajo barve, ki jih srečujemo v večini držav slovanskih narodov. Uporaba teh barv predstavlja neko splošno pripadnost slovanskemu ljudstvu in predstavljajo svobodo ter revolucionarne ideje. Prvi, ki je uporabil te tri barve, je bil Ruski imperij v času panslovanskega gibanja v 19. stoletju.

Zastavoslovci so podrobno preučili našo zastavo in našli v uradni zgodovinski razlagi kar nekaj protislovij. Na Dunaju so se dobro spoznali na zastave in zato so tudi vedeli, kakšen razpored barv morajo dati Kranjcem, da bo njihova zastava izvirna, četudi že ima panslavistične barve. Razpored barv je bil naslednji: modra-rdeča-bela. Zanimivo je, da je ta razpored barv tako edinstven, da še danes ni nikjer takšne zastave. Če bi se torej takrat naši predniki držali navodil Dunaja, danes tudi mi ne bi imeli težav z zastavo, ki jo v svetu tako pogosto zamenjujejo z rusko in slovaško. Obe imata namreč enake barve in enak razpored barv, grbi na zastavah pa naj bi služili samo za okras in po pravilih niso merilo za prepoznavanje zastav. Če bi namreč skupaj vsele ruska zastava (brez grba), poleg nje pa slovenska in slovaška (obe z grbom), bi to v zastavoslovju pomenilo, da je Rusija država z dvema pokrajinama, ki imata grb na zastavi samo zato, da se kot pokrajini med seboj ločita.

Rusija

Češka republika

Slovaška republika

Lužiški Srbi

Republika Slovenija

Republika Hrvaška

Srbija

Vojvodina

Republika Srpska

Zahodno Hercegovski kanton

Zahodnobosanski kanton

Permyakia

Ruthenia

Avtonomna republika Crimea

Khakassia

Republika Mordovia

Literatura

- [1] VOGLAR D. (prevajalec). *Zastave sveta*. Ljubljana : Slovenska knjiga, 1999.
- [2] GOGALA, R. *Tisočletna govorica zastav : Z novo slovensko zastavo v EU?*. Ljubljana : Forma 7, 2002.
- [3] OTOREPEČ, B. *Zastava, Enciklopedija Slovenije*, 15. zvezek. Ljubljana : Mladinska knjiga, 2001, str. 76. 77.
- [4] *Wikipedia* [online]. Pan-Slavic Colours, 2005 [citirano 30. 12. 2005]. Dostopno na svetovnem spletu: <http://en.wikipedia.org/wiki/Pan-Slavic_colors>.
- [5] *The Burgermeister's daughter* [online]. Slovenia, 2005 [citirano 5. 5. 2006]. Dostopno na svetovnem spletu: <<http://freepages.genealogy.rootsweb.com/~ziemer/RADOVAN/krain.jpg>>.
- [6] *Wikipedia* [online]. Coat of arms of the Duchy of Carniola, [citirano 5. 5. 2006]. Dostopno na svetovnem spletu: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/5/50/Carniola_350h.jpg>.

GRB REPUBLIKE SLOVENIJE

Uvod

Grb Slovenije ima obliko ščita. V sredini ščita je na modri podlagi lik Triglava v beli barvi, pod njim sta dve valoviti modri črti, ki ponazarjata morje in reke, nad njim pa so v obliki navzdol obrnjenega trikotnika razporejene tri zlate šesterokrake zvezde. Ščit je ob stranicah rdeče obrobljen. Grb je oblikovan po določenem geometrijskem in barvnem pravilu. Avtor grba je akademski kipar Marko Pogačnik.

Slika 1: Grb Republike Slovenije

Po levi in desni strani ima grb rdečo obrobo tako, da se v njem pojavljajo vse tri barve s slovenske tribarvnice: bela, modra, rdeča. Bela je gora, modri pa sta valovnici. S pomočjo zlate barve treh zvezd je ohranjen tudi spomin na zlato barvo v zgodovinski zastavi dežele Kranjske, ki velja za predhodnico tribarvnice.

Geometrijska kompozicija grba

Slovenski grb je oblikovan na osnovi natančne geometrijske kompozicije, katere temelj predstavljata dva enakokraka trikotnika:

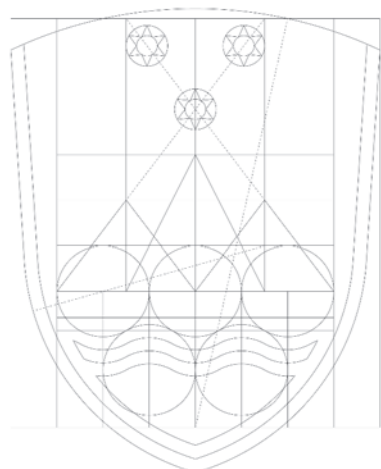
- »trikotnik nebes« in
- »trikotnik zemlje«.

Ta dva trikotnika se z vrhovoma stikata v središču spodnje od zvezd.

»Zemeljski« del grba je znotraj še dodatno polariziran:

- en pol predstavlja vijuganje obeh valovnic,
- drug pol pa Triglav, ki je sestavljen iz treh enakokrakih trikotnikov.

Ti skupaj sestavljajo že omenjeni trikotnik zemlje.

Slika 2: Geometrijska kompozicija grba

Kozmogram

Grb Republike Slovenije je oblikovan kot kozmogram. V njem je energijsko kodirana vsebina, v našem primeru slovenska identiteta. Znak deluje aktivno kot zaščita, zato se mu reče zaščitni znak. Stari grbi so bili vedno upodobljeni na ščitih, saj so bili oblikovani na tak način, da delujejo kot neke vrste zaščita, tako ustvarjajo določeno energijsko polje. To polje nastane, ker so grbi na vseh mejnih prehodih, na vseh dokumentih, izkaznicah in tako naprej. Na tak način nastane energijsko polje, ki varuje Slovenijo, oziroma spodbuja v njej notranje potenciale. Kozmogram ni samo pasivno znamenje, temveč aktivno.

Grb nosi v sebi sporočilo ravnotežja. Slovenija je edina dežela v Evropi, kjer se srečujejo vse tri glavne jezikovne skupine: germanska, romanska in slovanska. Srečujejo se različne krajske klimatske značilnosti Evrope kot je celinsko, mediteransko in alpsko podnebje. To so zunanje karakteristike, ampak v tem se kot v ogledalu vidi vloga Slovenije, kot nekakšnega ravnotežnega člana med severom in jugom, vzhodom in zahodom.

V grbu je zelo poudarjeno ravnotežje, ki je temelj zdravja in izobilja v življenju. Povsod najdemo ravnovesje med kozmosom, oziroma duhovnim in zemeljskim, oziroma materialnim. Zvezde predstavljajo kozmos; gora in valovnici predstavljata zemljo, oziroma materijo. Zemeljski del je spet polariziran na ženski element (voda) in moški element (navpična gora), yin in yang.

Barve grba

Barve grba so enake kot v zastavi, dodana je še zlata barva. Predstavljajo določene elemente: rdeča barva predstavlja materialni svet, element zemlje. Modra barva predstavlja čustveni svet in bela barva miselni svet. Zlata barva pa predstavlja duhovni svet, ki je temu nadrejen. Tako zajema grb s pomočjo barv vse različne nivoje v življenju. Vsak človek, kot tudi narava in pokrajina vsebuje vse nivoje in ima svoj materialni, miselni, čustveni in duhovni nivo.

Preglednica 1: CMYK vrednosti barv grba Republike Slovenije

Barva	C	M	Y	K
Modra	100	60	0	10
Rdeča	0	100	100	0
Rumena	0	10	100	0
Bela	0	0	0	0

Preglednica 2: SCOTDIC CODE vrednosti barv grba Republike Slovenije

Barva	Vrednosti	
Modra	N46	N722509
Rdeča	N23	N074014
Rumena	N6	N197512
Bela	N1	N95

Literatura

- [1] Urad vlade za informiranje [online]. Grb, 2005. [citirano 27. 4. 2006]. Dostopno na svetovnem spletu: <<http://www.uvi.gov.si/slo/slovenija/drzavni-simboli/grb/>>.
- [2] Sončeve pozitivke [online]. Marko Pogačnik o slovenskem grbu, 2006. [citirano 27. 4. 2006]. Dostopno na svetovnem spletu: <<http://www.pozitivke.net/article.php/20030721182718910/>>.
- [3] Sončeve pozitivke [online]. Državni simboli, 2005. [citirano 27. 4. 2006]. Dostopno na svetovnem spletu: <<http://www.dz-rs.si/index.php?id=112/>>.

SLOVENSKA ZASTAVA

Opis zastave

Zastava Slovenije je belo-modro-rdeča slovenska narodna zastava z grbom Slovenije. Določena je s 6. členom Ustave Republike Slovenije ter z Zakonom o grbu, zastavi in himni Republike Slovenije ter o slovenski narodni zastavi (Ur.l. RS, št. 67/1994, 14/1999 Odl. US: U-I-296/94). Sestavni del tega zakona so tudi geometrijska, likovna ter barvna pravila za oblikovanje grba, zastave in slovenske narodne zastave. Razmerje med širino in dolžino zastave je ena proti dve. Barve zastave si sledijo: bela, modra, rdeča. Vsaka barva zavzema po širini tretjino prostora zastave. Grb je v levem gornjem delu zastave tako, da sega z eno polovico v belo polje, z drugo pa v modro, pri čemer se središčna točka grba pokriva s točko 1/4 dolžine zastave in točko stika bele in modre barve. Višina grba predstavlja 1/3 širine zastave.

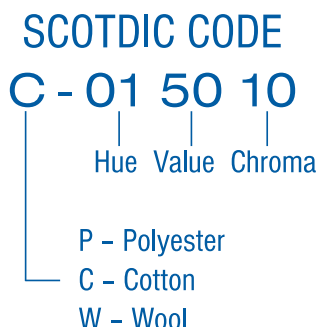
Slika 1: Slovenska zastava

Scotdic code

Scotdic code (Standard Color Of Textile Dictionaire Internationale de la Couleur) je zbirka obarvanih tekstilnih vzorcev, ki se uporablja kot standard v tekstilni industriji.

Sistem se deli na tri osnovne zbirke, glede na vrsto materiala. Obstaja 2038 bombažnih, 2468 poliestrskih in 1115 volnenih barvnih vzorcev.

Sistem Scotdic, ki ga po svetu uporablja preko 8.000 podjetij, je zasnovan na osnovi Munsellovega sistema, tako da iz kode lahko razberemo vrednosti barvnega tona (hue), svetlosti (value) in nasičenosti (chroma).

Slika 2: Šest-številčna koda atlasa

Vsak barvni vzorec iz atlasa vsebuje spredaj črko, ki označuje vrsto materiala, ki je uporabljen:

- P – poliester
- C – bombaž
- W – volna

Hue – barvni ton, vzorci združeni v 54 skupin

Value – svetlost, vzorci združeni v 16 skupin

Chroma – nasičenost, vzorci združeni v 16 skupin

Barve slovenske zastave

SCOTDIC

Za določitev barv slovenske državne zastave je bil uporabljen barvni atlas z oznako SCOTDIC CODE 777, ki pa je po obsegu zmanjšan barvni atlas SCOTDIC 2034, ki je danes razširjen na SCOTDIC 2450. V Sloveniji se le redko uporablja.

Barve naše zastave imajo po SCOTDIC sistemu sledeče oznake:

Barva	Oznaka	
Modra	N46	N722509
Rdeča	N23	N074014
Rumena	N6	N197512
Bela	N1	N95

Preglednica 1: SCOTDIC CODE oznake barv slovenske zastave

CMYK

Imamo tudi podatke o CMYK barvah, vendar je pretvarjanje iz SCOTDIC sistema v druge barvne vrednosti problematično, tako za CMYK, Pantone in RGB, saj kode ne morejo povsem ustrezati. CMYK vrednosti so verjetno navedene zato, ker se zastave ne tiskajo le na tekstil temveč tudi na papir in druge materiale, upodabljajo se na priponkah, emblemih, televizijskih in računalniških zaslonih itd.

Barva	C	M	Y	K
Modra	100	60	0	10
Rdeča	0	100	100	0
Rumena	0	10	100	0
Bela	0	0	0	0

Preglednica 2: CMYK vrednosti barv slovenske zastave

Razlike med teorijo in prakso

Uradno določene barve naše zastave so precej drugačne od tistih, ki jih običajno srečujemo na javnih mestih. Če poskusimo te barve opisati z besedami, je namesto bele barve določena svetlo siva, namesto modre zelo temno modra, namesto rdeče zelo temno rdeča, rumena pa je temna rumena (zlata). V zavesti večine tiskarjev in slovenskih državljanov so slovenske narodne barve bolj žive od uradno definiranih barv, zato je večina zastav tiskana v barvah, ki jih tiskarji poznajo kot HKS 43, 23 in 3, bela pa je barva beljenega blaga ali papirja.

Poleg tega je omembe vredno tudi dejstvo, da smo ljudje pri opazovanju in dojemanju barv zelo prilagodljivi. To pomeni, da v širokem razponu belih (sivih), modrih, rdečih in rumenih barv te barve vedno prepoznamo kot naše nacionalne barve, če so le uporabljene v obliki, ki jo prepoznamo kot slovensko zastavo.

Literatura

- [1] GOLOB, G. Kakšne barve je naša zastava?. *Grafičar*, 1999, št. 5, stran: 28–32.
- [2] *Wikipedia* [online]. Zastava Slovenije, 2005 [citirano 30. 12. 2005]. Dostopno na svetovnem spletu: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Zastava_Slovenije>.
- [3] *Urad vlade za informiranje* [online]. Zastava, 2005. [citirano 30. 12. 2005]. Dostopno na svetovnem spletu: <<http://www.uvi.si/slo/slovenija/drzavni-simboli/zastava/>>.
- [4] *Kensaikan International* [online]. Scotdic, 2005. [citirano 30. 12. 2005]. Dostopno na svetovnem spletu: <<http://www.scotdic.co.jp>>.

PREDLOGI ZA NOVE DRŽAVNE SIMBOLE

Uvod

S slovensko zastavo in grbom je le malokdo zadovoljen že od njunega nastanka, saj bi naj bila povsem neprimerna in neprepoznava v Evropi in Svetu. Glavni razlog je verjetno v naglici, ki je botrovala »ponesrečeni« izbirni državnih simbolov pri sprejemanju ustave leta 1991, saj je v času osamosvajanja množična evforija zahtevala, da v novo državo vstopimo z novimi simboli. Grb in zastava sta tako nastala pod velikim časovnim pritiskom. Praktična uporaba državnih simbolov je skozi čas pokazala, da ne služita svojemu namenu in da marsikdo še vedno ne ve, kako si sledijo barve na naši trobojnici. Ena od slovenskih parlamentarnih strank se je že leta 1994 zavzemala, da Slovenija dobi novo zastavo. Njihov predlog je bil, da bi bila zastava dvobarvna – zlato rumena in modra – kot je bila zastava Vojvodine Kranjske. Da bi se izognili podobnosti z ukrajinsko zastavo, bi jo razdelili na tri polja – rumeno, modro, rumeno.

Predlog za spremembo ustave

Skupina 72 poslancev je v začetku leta 2003 v Državni zbor vložila predlog za spremembo ustave, v členu, ki govori o državnih simbolih. Predlagali so, da bi državne simbole, grb in zastavo, določal zakon. 6. člen naj bi se spremenil tako, da se določi ureditev državnih simbolov z zakonom, ki ga sprejme državni zbor z dvotretjinsko večino glasov vseh poslancev. To bi po mnenju predlagateljev omogočilo spremembo celostne podobe Slovenije oziroma njenih državnih simbolov in tako njeno večjo prepoznavnost v mednarodni skupnosti. Želja je bila, da bi novi državni simboli čim bolj identificirali izvor, obstoj ter pripadnost državljanov in državljanek. Z novo ureditvijo, ko bi se zastava in grb določila z zakonom, bi bila omogočena temeljita javna razprava, zagotovili pa bi tudi zadosten strokovni nivo za odločitev. S predlogom za spremembo zastave so se predlagatelji zavedali, da se bodo zagotovo odpre številne polemike, kakšna naj bo nova slovenska zastava. Predlagali so tudi, da ne bi bilo odveč pritegniti mednarodne strokovnjake, ki imajo potrebno kritično distanco in seveda, na referendumu povprašati ljudi, kakšno zastavo želijo imeti.

Razpis za nove državne simbole

Pol leta po vloženi predlogu poslancev v Državni zbor je le-ta objavil razpis javnega anonimnega anketnega natečaja za oblikovanje možnih elementov novih državnih simbolov Republike Slovenije. Cilj razpisa je bil pridobiti med seboj usklajene in najboljše oblikovalske rešitve grba, zastave in simbola Slovenije. Razpis je predstavljal dobro priložnost, da se predstavijo vsi predlogi in da tako javnost kot stroka dosežeta konsenz, poleg tega pa bi morebitne spremembe državnih simbolov lahko naredile Slovenijo ob vstopu v Evropsko unijo bolj prepoznavno in nezamenljivo z drugimi državami. Natečaja so se lahko udeležili državljani Slovenije ter fizične in pravne osebe, ki so imele svoj sedež v Sloveniji. Avtorji so se lahko svobodno odločili, da predstavijo celovito rešitev ali posamične rešitve razpoznavnih prvin države. Ocenjevalno komisijo so sestavljali:

- predstavnik naročnika;
- podpredsednik ustavne komisije;
- član ustavne komisije;
- predstavniki strokovne javnosti.

Predlogi za nove državne simbole

Ocenjevalna komisija je mesec dni po zaključku razpisa objavila rezultate javnega anonimnega natečaja, na katerega je skupaj prispelo 250 vlog, zaradi neizpolnjevanja razpisnih pogojev pa so jih izločili kar 106. Ocenjevalna komisija se je večinsko odločila, da prejme:

- prvo nagrado: Dušan Jovanovič;
- drugo nagrado: Klemen Rodman;
- tretjo nagrado:
  - za grb: Valt Jurečič;
  - za zastavo: Igor Rehar;
  - za simbol: Goran Tomič in Aleš Galičič

Zmagovalna rešitev izhaja iz simbolike barv slovenske narodne zastave, zastava je oblikovana kot vodoravno poudarjena, v njenem polju pa se izmenjujejo modre, bele in rdeče proge. V sredi se izriše tradicionalni motiv Triglava, tako pa je tudi pri grbu in simbolu.

Že od začetka razpisa je bilo jasno, da nagrajeni simboli ne bodo nujno postali novi simboli naše države. O tem se je in se bo namreč v prihodnosti opredeljevala parlamentarna ustavna komisija, ki bo lahko upoštevala tudi druge predloge, ki so nastali neodvisno od razpisa in so prišli v javnost predvsem preko interneta in drugih medijev. Nekateri od njih so nastali že v preteklosti oziroma v času prvega razpisa za državne simbole.

Rezultati razpisa

1 NAGRADA

avtor: Dušan Jovanovič

2 NAGRADA

avtor: Klemen Rodman

3 NAGRADA

avtor zastave: Igor Rehar

avtor grba: Valt Jurečič
avtorja simbola: Goran Tomič,
Aleš Galičič

ČASTNO PRIZNANJE

avtorji: Karin Košak,
Grega Košak,
Simonida Koželj

ČASTNO PRIZNANJE

avtor: Miha Dobrovoljc

ČASTNO PRIZNANJE

avtor: Zoran Kovačević

ČASTNO PRIZNANJE

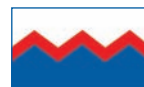
avtor: Dominika Batista

Ostali predlogi

Heraldica Slovenica

Whitney Smith

Prijatelj

Simon Dolenc

Nedeljski dnevnik

Nedeljski dnevnik

Nedeljski dnevnik

Simon Dolenc

Nedeljski dnevnik

Nedeljski dnevnik

Nedeljski dnevnik

Uroš Žižmund

Znamierowski

Znamierowski

Predlog leta 1990

Mladina

Uroš Žižmund

Jaume Ollé

PREDLOGI ZA NOVE DRŽAVNE SIMBOLE

Rešitve

Po objavi rezultatov razpisa se je slovenska javnost razdelila na 3 skupine in sicer na:

- tiste, ki podpirajo nove predloge,
- tiste, ki bi le malo spremenili sedanje simbole, in
- tiste, ki ne bi spreminjali ničesar.

Večina se opredeljuje v tisto skupino ljudi, ki ne bi spreminjali ničesar, saj so kljub glasnemu govorjenju o neprepoznavnosti nacionalnih simbolov prepričani, da smo v svetu že dovolj dobro prepoznavni.

Naš predlog

Skupina študentov, ki smo pripravili te plakate, menimo da simboli, ki jih uporabljamo, po našem mnenju dobro predstavljajo Slovenijo in jih zato ne bi spreminjali; spremenili bi le barvo, ki bi bistveno spremenila izgled celote in s tem omogočila večjo prepoznavnost Slovenije in njenih nacionalnih simbolov v svetu.

Naša rešitev je v spremembi rdeče barve v zeleno tako pri zastavi kot v grbu države. Bele in modre ne bi spremenili, kar pomeni, da bi njuna specifikacija ostala enaka.

Razlogi za zamenjavo rdeče barve z zeleno so:

- Slovenija je dežela z veliko gozdov in travnikov
- pokritost Slovenije z gozdovi je večja kot 56 % celotnega ozemlja
- Slovenija je poznana kot zelena dežela
- zelena je barva energije, mladosti, deluje pomirjajoče in izžareva optimistično razpoloženje, kar bi naj bilo, za mlado državo kot je Slovenija, tudi značilno
- Slovenija se v svetu že od prvega dne samostojnosti predstavlja v zeleni barvi. To je vidno na področju športa, kjer slovenski reprezentanti v različnih športnih panogah (atletika, košarka, nogomet, smučanje ...) že vseskozi nastopajo v zelenih športnih opreah.

Takšna majhna, a zelo učinkovita sprememba ne bi predstavljala velike finančne obremenitve za državo, saj bi se lahko na veliko področjih, kjer se uporablja črna bela različica, le-ta uporabljala tudi v prihodnje. Spremembe bi bile potrebne le na področjih, kjer se uporabljajo barvne različice.

Verjamemo, da bi takšna sprememba nekoliko bolj združila mnenja Slovencev, pripomogla pa bi tudi k večji prepoznavnosti Slovenije v svetu.

Specifikacija zelene barve:

- SCOTDIC CODE 777 sistem: N66 N673760
- CMYK sistem: C = 50%, M = 0%, Y = 100%, K = 0%

BELA

SCOTDIC CODE 777: N-1 N95
CMYK [%]: 0, 0, 0, 0

MODRA

SCOTDIC CODE 777: N46 N722509
CMYK [%]: 100, 60, 0, 10

ZELENA

SCOTDIC CODE 777: N66 N673760
CMYK [%]: 50, 0, 100, 0

RUMENA

SCOTDIC CODE 777: N6 N197512
CMYK [%]: 0, 10, 100, 0

Literatura

- [1] *24ur.com* [online]. Novi državni simboli?, 2003 [citirano 20. 12. 2005]. Dostopno na svetovnem spletu: <http://24ur.com/bin/article.php?article_id=2031169>.
- [2] *Mladina* [online]. Ne Triglav, le panter bo naš znak, 2003 [citirano 20. 12. 2005]. Dostopno na svetovnem spletu: <http://www.mladina.si/tehdnik/200344/clanek/slo-simboli-mateja_hrastar/>.
- [3] *Dnevnik* [online]. Državni simboli ali ovitki za čokolado?, 2003 [citirano 20. 12. 2005]. Dostopno na svetovnem spletu: <<http://www.dnevnik.si/anket/>>.
- [4] *Fame* [online]. Slovenia - 2003 Parliamentary Competition Winning Proposals, 2003 [citirano 20. 12. 2005]. Dostopno na svetovnem spletu: <<http://zeljko-heimer-fame.from.hr/descr/si-prop1.html>>.
- [5] *Fame* [online]. Slovenia - Flag Proposals, 2004 [citirano 20. 12. 2005]. Dostopno na svetovnem spletu: <<http://zeljko-heimer-fame.from.hr/descr/si-prop.html>>.

